

PREMIS RAMON LLULL 2002

ANTHONY BONNER

Anthony Bonner és el principal estudiós i difusor de la vida i de l'obra del més gran intel·lectual del nostre país de tots els temps: Ramon Llull.

Va néixer a Nova York l'any 1928, però deu fer gairebé cinquanta anys que viu a Mallorca. Tot i havent nascut als Estats Units d'Amèrica, el seu compromís amb Mallorca ha estat constant, no només en el camp del lul·lisme, sinó també dins el món de la Universitat, de l'ecologisme, de la botànica i de la música, entre d'altres.

A més d'investigar la vida i l'obra de Llull i de difondre'n i d'editar-ne l'obra, Bonner ha anat reunint al llarg de més de vint-i-cinc anys un immens i interessant material sobre Llull, en el qual podem trobar microfilms de manuscrits, fitxes, documents, etc.: un valuós fons bibliogràfic que recentment ha cedit a la Universitat de Barcelona. Aquesta documentació serà material bàsic de la base de dades Ramon Llull i el lul·lisme, que properament sortirà a la llum.

La seva trajectòria investigadora ha estat reconeguda i premiada a tot Europa. Així, el 1994 va ser investit doctor honoris causa per la Universitat Albert Ludwig; i el 1995, per la Universitat de Barcelona.

L'any 1986 va guanyar el Premi Crítica Serra d'Or de Catalánística; i el 1989, el Miquel dels Sants Oliver. El 1990, el Premi Nacional de Literatura Catalana, i el 1997 la Generalitat de Catalunya li va concedir la Creu de Sant Jordi.

ANTONI ROIG MUNTANER

El Dr. Antoni Roig Muntaner, nascut l'any 1931, té un ampli currículum a l'àmbit de la docència i la recerca. Va ser professor ajudant de la Facultat de Ciències de la Universitat de Madrid des de 1956 a 1962. En el període comprès entre 1960 i 1966 va col·laborar com a científic en la plantilla del CSIC (Consell Superior d'Investigacions Científiques), i entre 1967 i 1972 va exercir de professor agregat de Química Física de la Universitat de Madrid.

És un dels membres fundadors de la Universitat de les Illes Balears, en la qual va ocupar una càtedra entre 1972 i 1981 i hi va exercir de rector des de 1978 a 1981, en què va ser nomenat director general de Política Científica a Madrid, càrrec que va ocupar fins el 1982.

Va ser catedràtic de Química Física de la Universitat d'Alcalà d'Henares. Posteriorment va ser regidor de l'Àrea d'Urbanisme de l'Ajuntament de Palma i catedràtic de Química Física de la Universitat de les Illes Balears, fins a novembre de l'any 2001, en què va ser nomenat professor emèrit de la UIB.

El 1999 va ocupar la Secretaria General del Pla balear de recerca i desenvolupament tecnològic del Govern de les Illes Balears.

Té nombroses publicacions científiques en revistes de prestigi internacional i també és autor d'un llibre de química física, d'ús habitual com a llibre de text a les facultats de Química de les universitats espanyoles i hispanoamericanes.

ANTONIA BUADES VALLESPÍ (Madò Buades)

Va néixer el 1911 a sa Pobla. És coneguda per tota l'illa amb el nom de Madò Buades. Cantadora de formació autodidacta, fa de la cançó la seva eina d'expressió més personal. Ella, una dona que ha feinejat sobre la marjal de sa Pobla, ha escampat la seva veu no només per damunt els solcs de la terra, sinó també pels solcs de la història de la Mallorca més recent.

Madò Buades ha passejat el seu estil personal i intransferible conservant a la vegada l'autenticitat de les tonades populars. Acompanyada sovint pel seu marit Bartomeu Gamundí, a la ximbomba, i per un altre mestre ximbomber, Pep Ferrer, ambdós autèntics virtuoses de la ximbomba, ha cantat arreu de Mallorca i a ciutats i viles de fora de l'illa.

A la dècada dels anys 50 va guanyar un concurs de cançons a Selva i a sa Pobla. A finals dels anys 60 va formar el grup musical pobler Ximbombes i Cantadors que, amb ella de protagonista, actuà arreu de Mallorca, gravà alguns programes de televisió i enregistrà diversos discs. El mes de maig de l'any 1968 va guanyar el I Concurs Nacional de Folklore de l'Estat espanyol, amb la cançó «Perendenga». En aquell moment tenia 57 anys d'edat.

Gràcies a la dedicació de Madó Buades, no sols ha conservat la nostra música popular, sinó també ha potenciat la recerca i l'estudi de les tonades de feina, pràcticament oblidades.

ASSOCIACIÓ PARÀLISI CEREBRAL DE BALEARS - ASPACE -

Organització fundada a Palma el 1976 per un grup de pares de nins afectats de paràlisi cerebral. És una associació privada sense fins lucratiu, legalment constituïda i declarada d'utilitat pública, que atén persones amb paràlisi cerebral i síndromes

afins. La seva finalitat és potenciar al màxim les capacitats de les persones amb paràlisi cerebral en els seus aspectes físics, afectius, cognitius i psicosocials compensant i optimitzant aquelles capacitats que poden afectar els processos de desenvolupament i aprenentatge, mitjançant un enfocament de tractament i d'educació global i integral per tal d'accedir a una major integració escolar, laboral i social.

Compta amb una unitat d'atenció primària, una unitat de consultes externes, una escola específica, una de concertada, un centre d'atenció ocupacional per a adults, una residència, una unitat de rehabilitació externa i transport adaptat.

ASPACE de Balears està integrada a la Federació Espanyola d'Associacions d'Atenció a les Persones amb Paràlisi Cerebral i a la UNAC (Unió d'Associacions i de Centres d'Assistència a Minusvàlids de Balears).

El president d'ASPACE és el senyor Joan Moger Noguera.

BARTOMEU BENNÀSSAR VICENÇ

(Felanitx, 1937). Moralista. Va ser ordenat prevere el 1955 i es va llicenciar en teologia per la Universitat Gregoriana de Roma el 1960. Es doctorà a l'acadèmia Alfonsiana el 1964. Fins el 1968, exercí diversos càrrecs a la Diòcesi de Mallorca. Després d'una experiència missional a Perú (1968-1970), d'on va ser expulsat, tornà a Mallorca i va ser nomenat delegat diocesà de Turisme (1971-1976), del Departament de Pastoral i Turisme de la Conferència Episcopal Espanyola (1971-1974) i d'Acció Social (1979-1983), que compaginà amb diverses tasques parroquials i docents com a professor del Centre d'Estudis Teològics de Mallorca (des de 1970).

Sobre la seva especialitat ha publicat *Turismo y pastoral, Síntesis de teología de las vacaciones* (1966), la seva tesi doctoral, *Contestación, carisma y cambio de estructuras* (1970), *Viure a la intempèrie* (1985), *L'altre ens allibera* (1985), *Església a la part forana de Mallorca* (1985), *Moral para una sociedad en tiempo de crisis* (1986), *Cultura nacional i immigració. Aproximació a una qüestió pendent* (1988), *Pensar y vivir moralmente. La actitud samaritana del Pueblo de Dios* (1988) i *El amor, mayor que la fe. Ética de la solidaridad* (1988).

La seva tasca com a estudiós de la moral des d'una positura avançada i fronterera ha estat fonamental en la renovació de la reflexió teològica a Mallorca. Ha publicat també dos llibres de poemes, *Així tanmateix. Quasi poemes* (1984) i *Petjades i (tre)pitjades. Quasi pregària* (1987), que complementen la recerca moral des de la seva experiència cristiana, social i política.

BARTOMEU MELIÀ LLITERAS

(Porreres, 1932). Antropòleg. Es llicencià en Filosofia (1961) i en Teologia (1965). A la Universitat d'Estrasburg es doctorà en Ciències Religioses(1969). Des de 1954, ha residit a Paraguai i a Brasil. Deixeble de l'eivissenc Antoni Guasch, s'ha especialitzat en l'estudi de la cultura guaraní.

A Asunción, ha estat professor d'etnografia a la Universitat catòlica Nuestra Señora de la Asunción (1970-1976) i director del Centre d'Investigació i Acció Social (1971-1976). Ha estat director de les revistes Acción (1969-1975), Suplemento Antropológico (1970-1976) i Estudios Paraguayos (1973-1975).

És autor, entre d'altres, dels llibres El guaraní conquistado y reducido. Ensayos de etnohistoria (1986). Una nación, dos culturas (1988), i coautor de O guaraní una bibliografía etnológica (1987). Ha publicat, també, més d'un centenar de treballs a revistes, com Acción, Amerindia, Educación, Program, Revista de Antropología i Suplemento Antropológico.

CARME RIERA

Palma, 1948. És narradora, guionista i assagista. El 1968 es trasllada a Barcelona on es llicencià i doctorà en Filologia Hispànica. Ha estat professora de secundària i redactora de televisió. Actualment exerceix de professora universitària.

Autora d'una obra rica en referents cultes i populars, ha utilitzat des del seu primer llibre de contes Te deix, amor, la mar com a penyora (1975) la parla col·loquial mallorquina amb destresa i sense perjudicis. L'any 1977, publica Jo pos per testimoni les gavines, un recull de contes, plens de sensualitat i de lirisme, on predomina la temàtica de la comunicació.

Ha escrit per a infants una biografia titulada Gairebé un conte, la vida de Ramon Llull (1980) i La molt exemplar història del gos màgic i la seva cua (1988). Ha continuat el gènere del relat amb Epitelis tendríssims (1981) i Contra l'amor en companyia i altres relats (1991). El 1998 publica Temps d'espera, que és un diari sobre el seu embaràs. La seva darrera obra és Cap al cel obert (2000).

Ha estat guardonada amb el premi Prudenci Bertrana de novel·la (1980) per Una primavera per a Domenico Guarini; el Ramon Llull (1989), per Joc de miralls, i el Josep Pla (1994), per Dins el darrer blau. En aquesta darrera novel·la, recrea el tema de les causes de la mort que patiren els jueus conversos a la Mallorca d'entre 1688 i

1691. Així mateix, ha rebut el Premi Anagrama de 1988 per l'estudi sobre literatura castellana contemporània *La escuela de Barcelona*.

La Generalitat de Catalunya li va concedir, el 2000, la Creu de Sant Jordi.

És membre de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.

CORAL UNIVERSITÀRIA

Agrupació musical fundada a Palma, el 1977, pel seu director Joan Company Florit i per un grup de professors i estudiants de la Universitat de les Illes Balears.

Composta per setanta cantaires, el seu repertori abasta tot el camp de la literatura coral universal, amb atenció especial a l'obra dels compositors mallorquins. Ha fet concerts a diverses comunitats autònomes i a Bèlgica, Àustria, Hongria i Suïssa.

El 1979, obtengué el primer i segon premis a l'XI Certamen de Cançó i Polifonia Basques per a masses corals (Tolosa, País Basc). Ha enregistrat tres discs, *Encontre de Compositors Mallorquins II* (1980), *Música Coral Mallorquina I* (1982) i *Música de Compositors Mallorquins* (1985).

Ha realitzat el muntatge d'obres simfòniques i ha fet col·laboracions amb diverses orquestres simfòniques com la de Balears, la de Barcelona i la d'Astúries.

És membre fundador de la Federació de Corals de Mallorca. Pertany a l'Aula de la Música de la Universitat de les Illes Balears i a la Federació Europea de Joves Corals. Enguany celebra el 25 aniversari de la seva fundació.

GABRIEL GALMÉS TRUYOLS

(Manacor, 1962-2001). Novel·lista. Llicenciat en Filologia Anglesa. Va exercir la docència a instituts d'ensenyament secundari. Com a articulista, lúcid i irònic, havia col·laborat en el *Diario de Mallorca* i a *l'Avui*. També va col·laborar com a autor dramàtic i traductor amb el grup de teatre Iguana.

Es va donar a conèixer com a escriptor amb un recull de narracions *Scala averni* (1985), reeditat amb el títol de *Parfait amour* (1986), de gran unitat i en el qual usa la tècnica de la introspecció per descriure els sentiments i les experiències dels personatges. Publicà el 1992 *La vida perdurable* i aconseguí un gran èxit literari amb les novel·les *El rei de la casa* (1988), que destaca per la descripció molt detallada de les accions dels personatges i per la intenció humorística en el tractament del món de

L'ensenyament, objecte de la trama, i Una cara manllevada (2000), radiografia crítica i irònica d'una generació.

La seva mort tan prematura ha truncat una carrera novel·lística que aportava una nova mirada, un proverbial i càustic sentit de l'humor que era la seva manera de mirar el món.

GRUP MUSICAL UC

El 1965 Isidor Marí i Joan Marí formen el duo Isidor i Joan i inicien a Eivissa el moviment de la nova cançó. Canten adaptacions del folk americà i composicions pròpies. El 1966 participen en el primer gran recital de cançó a Eivissa amb Guillermina Motta, Guillem d'Efak, Josep M. Espinàs, entre d'altres.

El 1967 el duo es desfà. Isidor i Joan comencen per separat el seu camí dins el món de la cançó. D'altra banda, Victorí Planells, que ha deixat d'actuar en un grup de rock, comença a fer-ho en solitari dins la línia de cantautor.

El 1973 els tres cantautors s'agrupen amb el nom d'UC. El setembre fan els primers concerts a la ciutat d'Eivissa. L'any següent editen el seu primer disc Cançons d'Eivissa.

El 1975 fan actuacions per Catalunya i el 1976 treuen el seu segon disc, En aquesta illa tan pobra. El 1978 surt el seu nou disc Una ala sobre el mar.

El 1979, Isidor deixa de cantar amb el grup i Joan i Victorí continuen cantant en solitari a les Illes.

En el període 1981-1986, editen el disc Cançons d'Eivissa a Alemanya i participen en el disc col·lectiu Lluc i el poble.

El 1987 Joan i Victorí es reagrupen i fan un concert de celebració dels 25 anys de la nova cançó al castell de Bellver.

L'Institut d'Estudis Eivissencs concedeix, el 1992, la menció d'Honor Sant Jordi al grup UC en reconeixement de la seva tasca de recuperació i promoció de la música i de les cançons populars de les Pitiüses.

Completa la discografia: Camins de migjorn (1993); Entre la mar i el vent (1996-1997) i Toc i Repicó (1998).

El grup ha rebut, entre d'altres, el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

JOAN RIUDAVETS MOLL

Joan Riudavets Moll va néixer a la localitat menorquina des Migjorn Gran el 15 de desembre de 1889, i va tenir tres filles (de les quals en viuen dues: Francesca -que viu amb ell- i Joana).

És sabater de professió i sempre ha tengut moltes inquietuds polítiques, culturals i musicals. Va ser regidor republicà a l'Ajuntament des Mercadal pel districte des Migjorn Gran i sempre va advocar per la independència del seu poble, la qual cosa es va aconseguir el mateix dia que ell complia 99 anys (el 15 de desembre del 1988 el Consell de Govern de la comunitat autònoma de les Illes Balears va aprovar la independència des Migjorn Gran).

Als seus 112 anys és un dels homes amb més edat del món i conserva una lucidesa mental i una memòria excel·lents. Els darrers anys ha rebut nombrosos premis i distincions.

JOSEP CAMPANER PUIGSERVER

Palma (1948). Des dels devuit anys fa fer feina en el sector de l'hoteleria. El 1996 va crear, juntament amb la seva família, l'ONG Noma Balears, a la qual dedicà tot el temps lliure possible, arran d'un acolliment a casa seva d'una nina de tres anys afectada per la malaltia del noma (malaltia mutilant de les parts blanques, que sol iniciar-se durant un episodi infecciós, amb un punt de partida al costat alveolar d'una dent).

Després d'esbrinar l'origen nigerià de la nina, un dels països més pobres del món, decidí acompanyar-la al seu poblat i, per primer cop, entrà en contacte amb la població de Níger.

L'objectiu d'aquesta ONG, en principi, era poder traslladar nins afectats de noma per intervenir-los quirúrgicament a Palma.

L'ONG va llogar una casa a Diffa, ciutat nigeriana més pobre del país, on s'hi varen acollir en principi uns sis nins, i així va decidir traslladar-se allà per treballar-hi.

Després d'uns anys el nombre de nins acollits s'incrementà en més de quaranta, tots afectats per la malaltia.

El 1998 es va crear la Fundació Campaner, i deixà de treballar amb el nom ONG Noma Balears. Gràcies a la col·laboració de moltes persones de Mallorca s'ha pogut adquirir una casa a la població esmentada, que en aquests moments opera com a casa d'acollida de tots els nins.

Des que l'any 2000 va sofrir un infart de miocardi, del qual es recuperà posteriorment, va decidir que era el moment de dedicar-se amb exclusivitat a

l'atenció dels nins. Així, es va traslladar a viure a Diffa per atendre de més a prop tota aquella zona.

PERE QUETGLAS FERRER "XAM"

Palma (1915-2001). Pintor. Estudià a l'Escola d'Arts Aplicades i Oficis Artístics de Palma i a la d'Arts i Oficis Alemanya de Munic (1958-62). Inicià la seva activitat artística com a caricaturista, dibuixant de cartells publicitaris i gravador.

El 1948 començà a interessar-se per la xilografia i el gravat. Devers 1951 s'inicià en la pintura sota la influència del surrealisme i féu la primera mostra individual al Cercle de Belles Arts de Palma. A partir de llavors va exposar, assíduament, a Munic, Stuttgart, Frankfurt, Nova York, Londres, París, Amsterdam, Barcelona i Madrid.

Fou membre fundador del Cercle de Belles Arts (1940), del Grup Tago (1959) i de la galeria Ariel (1966), de la qual fou director. Amb Rafel Jaume creà i dirigí la revista Dabo.

La seva obra passà d'un període d'inspiració cubista, influïda bàsicament per Braque, cap a una segona etapa barroca, protagonitzada per personatges d'inspiració medieval.

Aconseguí el primer Premi de Dibuix del X Saló de Tardor (1951), el Premi de Gravats Alfredo Guido (1953), el Premi de la II Biennal Hispanoamericana, la medalla d'honor del XXV Saló de Tardor (1966) i la del Cercle de Belles Arts, i també el Premi Ciutat de Palma de Pintura (1971).

El 1980 fou nomenat acadèmic de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Sebastià de Palma. El 1989 li fou dedicada una exposició antològica a la Llotja de Palma.

També es dedicà a l'ensenyament, a la crítica d'art -amb el pseudònim Pedro Crespo- i a l'edició de llibres antics.

ENCARNACIÓ VIÑAS OLIVELLA

Encarna Viñas Olivella, nascuda a Lleida l'any 1919, en el si d'una família de pedagogs i mestres.

El seu pare, Gabriel Viñas Morant, fou catedràtic de pedagogia de l'Escola Normal de Palma i hi va dur a terme una important tasca de renovació pedagògica inspirada en els postulats de la Institució Lliure d'Ensenyament. La seva germana major, Cèlia, va ser deixeble de Gabriel Alomar, el qual la influí molt en la seva trajectòria literària.

Fou catedràtica de Llengua i Literatura Castellana a un institut d'Almeria, on exercí una influència tan intensa que, quasi cinquanta anys després de la seva mort, encara se'n guarda memòria viva. Així mateix, Cèlia Viñas publicà diversos llibres de poemes en castellà, i *Del foc a la cendra* en català.

Encarna Viñas va viure, doncs, en un ambient culte i alhora liberal per l'època. Va estudiar el batxillerat a Palma i es va llicenciar en Filosofia i Lletres a la Univesitat de Barcelona, l'any 1948. Va treballar a Papeles de son Armadams, i juntament amb el seu marit, Josep Maria Llompart, va conèixer alguns destacats intel·lectualscatalans i castellans de l'època, i participà en esdeveniments com les Trobades poètiques de Formentor. Formà part del grup que a partir dels anys cinquanta va promoure la dinamització de la vida literària i cultural de Mallorca, al costat de Jaume Vidal Alcover, Llorenç Moyà, Francesc de Borja Moll i la seva família, el seu espòs Josep M. Llompart, primer amb tertúlies literàries a cases particulars, després, i a mesura que el règim esdevenia més permissiu i ja amb una presència pública més notòria, amb l'organització de conferències i altres activitats.

Va començar la seva tasca docent de manera particular, a casa seva, preparant alumnes de Magisteri per a les oposicions. Més endavant, fou professora de llengua castellana a l'Escola de Formació del Professorat de Palma, on va promoure la representació de diverses obres de teatre en català i hi organitzà conferències i actes culturals. Després treballà a l'ensenyament mitjà, a l'IES Joan Alcover i a l'Antoni Maura.

Encarna Viñas, la trajectòria de la qual apareix lligada a la del seu marit Josep Maria Llompart, amb qui va contreure matrimoni l'any 1956, és un bon exemple d'una ciutadania compromesa amb la cultura, amb la democràcia i amb la defensa dels drets col·lectius de Mallorca i dels països de llengua catalana. I tot això, majoritàriament a l'època difícil del franquisme.

CONFEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS DE VEÏNS

Des dels inicis de la democràcia, el moviment veïnal és l'element cohesionador, vertebrador i dinamitzador de la societat civil. La seva labor cívica i de defensa de la ciutadania, especialment de les classes populars, ha estat essencial per a la construcció del nostre país. Les associacions de veïns han arribat, fins i tot, més enllà del que qualsevol institució pública és capaç.

Al llarg de 30 anys, el moviment veïnal a la nostra comunitat ha contribuït a la recuperació i preservació del patrimoni cultural i popular; ha fet possible que la participació ciutadana fos una realitat i que la veu del poble arribàs a les seves institucions.

La seva major contribució, però, ha estat demostrar que la societat és viva i participativa; que hi ha una labor de base de recuperació de l'autoestima i de les senyes d'identitat que només és possible mitjançant la mediació del moviment veïnal. Sens dubte, la necessària complicitat entre les institucions públiques i les associacions de veïns és la clau per a l'èxit d'una societat que volem justa, solidària i cohesionada.

Sense uns bons fonaments, qualsevol edifici es pot enfonsar. I el moviment veïnal és el millor element per uns bons fonaments. Sabedors de l'esforç dut a terme per totes i cadascunes de les associacions, aquest guardó va adreçat a la Confederació d'Associacions de Veïns de les Illes Balears en reconeixement per la seva labor cohesionadora i coordinadora d'aquest moviment tan important i necessari per a la construcció d'un sol país de quatre illes.